

SAKK

ANATOLIJ KARPOV

A sakkozók világa és a sakkozókhoz keveset értő, de ennek ellenére érdeklődő emberek egyre több izgalommal és reménnyel várják a döntést: lesz-e a nyáron világbajnoki párosmérkőzés Fischer és Karpov között. Persze nem azonos szempontból nézik: a nem sakkozókát könnyebben elragadja a mérkőzéssel kapcsolatos járulékos események tömege (hol lesz, mik a feltételek), a sakkozók viszont a játszmákat várják, hiszen a sakkozás két fiatal óriásának küzdelméből előreláthatólag sok, magas színvonalú játszmával gazdagodik a sakkozás.

Ki ez a 23 éves fiatalember, aki ilyen korán megszerezte a jogot, hogy a világbajnokságot nyúljon? Lapozzunk vissza pár évet a sakkújságokban, mutassuk be a jövő emberét, a világbajnokjelöltet, akiből talán most, de a jövőben szinte biztosan a sakkozás világbajnoka lesz!

Anatolij Karpov a déluráli Zlatoustban született 1951-ben. Apja mérnök, a család Tulába költözött, a kis Tolja ott végezte a középiskolát. Korengedéllyel öt éves korában indult élete első sakktornán, 11 éves korában lett mesterjelölt, 15 évesen a Szovjetunió legfiatalabb mestere. A nemzetközi tükkereszségen a csehszlovákiai Trnecben esett át egy nemzetközi ifjúsági verseny megnyerésével. Ekkor figyelt fel rá Botvinnik exvilágbajnok, s ő „vette kézbe” a fiatal mestert. 1967 karácsonyán megnyerte a hagyományos ifjúsági versenyt a hollandiai Groningenben. Élete első kiálló sikere az 1969. évi ifjúsági világbajnoki cím, a stockholmi versenyen utcahosszal első Adorján és a román Aurel Urzica előtt. Ekkor lett nemzetközi mester, a kritikák szerint félelmetes játéktechnikájával valóssággal lehangolt ellenfeleit.

A nagymesteri címre sem kellett sokat várnia, még egy évet sem. 1970 nyarán Caracasban ugyan csak a 4-6. helyen végzett, de ez az erős mezőnyben a nagymesteri címet jelentette. Ezután két csendes év következett, a beérés korszaka, az ifjúsági versenyző felfejlődése a szeniorokhoz. Két ízben is az élcsoporthoz vezet a szovjet bajnokságon, majd megnyeri az azóta elhunyt Stejn nagymesterrel holtversenyben a moszkvai Aljechin emlékversenyt Smislov, Petrosjan, Tukmanov, Spasskij Tal és egy sor külföldi nagymester előtt. Ezzel éri el, hogy a szkopjei olimpián a szovjet válogatottba kerül — mint tartalék! Persze itt nincs nehéz dolga 87%-os fölényes eredménnyel zárja első olimpiai szereplését.

Pest, Buda és Óbuda egyesítésének centenáriuma által rendezett nemzetközi versenyen szerepel másodszer Budapesten. Először 1969-ben volt itt, amikor a magyar-orosz mérkőzésen az ifjúságiak tábláján játszott, amikor még Adorjántól is, Ribliltől is kikapott 1,5:0,5 arányban. Most második lett Geller mögött. Nem sokkal később kezdődik a nagy sikorsorozat: Leningrádban a zónaközi versenyen Korcsnojjal holtversenyben első óriási mezőnyben, s ez azt jelenti, hogy az egyik legesélyesebb versenyző lesz a nyolc világbajnokjelölt között. Ezt követi 1974 januárjában Moszkvában Polugajevszkij ellen a fölényes 5,5:2,5, áprilisban Leningrádban Spasskij ellen a meglepő, imponáló 7:4, végül ugyancsak Moszkvában Korcsnoj ellen a nagyon küzdelmes 12,5:11,5.

Mi várható Fischer ellen? Erre nem lehet ma még határozott választ adni. Hatalmas tehetség, szédületes fejlődés, egészséges

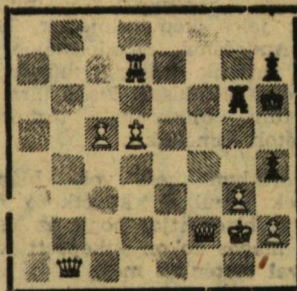
életmód segítik Karpovot mind magasabbra. Játékát egy amerikai szakíró az óriáskigyóhoz hasonlította, nem veri agyon az ellenfeleit, hanem ölelésével agyonszorítja. Stílusa a régiók közül Capablancára emlékeztet, de lát-szik rajta Botvinnik iskolája, sőt meglepő módon Fischer stílusa is. Ugyanakkor gyenge pontja, hogy zavaros állásokban kényelmetlenül érzi magát, s lehetetlen, hogy egy olyan sokoldalú sakkozó, mint Fischer ezt észre ne vegye. Ne jósoljunk tehát, hanem reménykedjünk! De ha most nem is sikerülne, 1978-ban újból lesz alkalom — hacsak a Bel-javszkij típusú új tehetséges fiatalok túl nem szárnyalják őt is.

Legutóbbi rovatunkban közöltük egy szép játszmáját Korcsnoj ellen. Most a Spasskij meccs kilencedik játszmáját vegyük szemügyre!

Világos: Karpov Sötét: Spasskij Leningrád, 1974. 1. e4, c5 2. Hf3 e6 3. d4, cd: 4. Hd4: Hf6 5. Hc3, d6 6. Fe2, Fe7 7. 0-0, 0-0 8. f4, Hc6 (Gyakori eset, hogy kacérkodnak a Paulsen változattal, de azután visszatérnek a szicíliai védelem klasszikus sheveningeni változatához.) 9. Fe3, Fd7 10. Hb3, a5! (Kétes értékű, Polugajevszkij lépte Geller ellen Portorozsban, neki sem hozott sikert.) 11. a4! Hb4 12. Ff3, Fe6 13. Hd4! g6 (Célja, hogy meg-játszhassa e5-öt, s a huszár ne mehessen f5-re. Ugyanakkor gyengíti a királyállást.) 14. Bf2! e5 15. Hc6! bc: 16. fe: 17. Vf1! (Pozícióérzékből jeles, mert a vezér c4-en hatalmas lesz.) 17. ..., Vc8! 18. h3, Hd7? (Vajon miért nem a következő lépés Vc6. Talán megijedt g4-től?) 19. Fg4! h5 20. Fd7: Vd7: 21. Vc4, Fh4 22. Bd2, Ve7 23. Bf1, Bf8 (Sötét látszólag kiegyenlített, de ami most következik, az felejtethetetlen. A következő lépésnek nem mi adtuk a két felkiáltójelet, hanem Tal exvilágbajnok, aki pedig ritkán dicser „csendes lépést”). 24. Hb1! Vb7 25. Kh2! Kg7 26. c3, Ha6 27. Be2! (Megmaradt a pozíciófőlény.) 27. ... Bf8 28. Hd2, Fd8 29. Hf3! (Most már nincs értelme b3-ra menni.) 29. ... f6 30. Bd2! Fe7 31. Vc6, Bd8 32. Bd8: Fd8: 33. Bd1, Hb8 34. Fe5, Bb8 35. Bd8:! és sötét feladta, mert Bd8: 36. Fe7 után mindennek vége.

TANULJ KOMBINÁLNI!

Tiberger—Drelidewicz Leningrország, 1970.

Világos: Kg2, Vf2, Bd7, gy: c5, d5, g3, h2 (7)

Sötét: Kh6, Vb1, Bg6, gy: h4, h7 (5)

Világos nyerésre áll két gyalog előnyével. De vajon tényleg reménytelen sötét helyzete?

Sötét remisre mentette a játszmáját. Hogyan?

Megfejtés az előző számból: Kudisevics—Kalinski 1. ... Bh4! 2. Bh4: Va8+ 3. Bg2 — 3. Kh2-re Bd2+ a válasz — 3. ... Vg2: + 4. Kg2: gh5: Remis, mert 5. Bh5: Bd6—6. Bh6! következik.

DR. MOSONYI KÁLMÁN

A világlklasszis fogorvos

Beszélgetésünk a SOTE Gyermekfogászati Klinikájának könyvtárában kezdődött dr. Szívós Istvánnal, a világ- és európa-bajnok vízilabda válogatott híres csatárával.

— Mikor és hol indult siker-ekben gazdag sportpályafutásod?

— 1960-ban a Ferencvárosban kezdtem, mint kapus. Még serdülő mérkőzésen az egyik hiányzó csatárt helyettesítettem, lőttem néhány gólt és ezután már nem tudtak visszatenni a kapuba.

— Mikor játszottál először a válogatottban?

— 1966-ban az angolok ellen.

— A legkedvesebb emlékeid?

— Az ember legszívesebben természetesen a sikerekre emlékszik. Az utóbbi időből a világ- és európa-bajnokság mérkőzéseire. Nekem kellemes emlék a mexikói és a müncheni olimpia is, de hasonló érzésekkel gondolok az OSC-ben eltöltött évekre, hiszen 1969-től hatszoros magyar bajnokok vagyunk.

— Hogyan telnek hétköznap-jaid?

— Általában este 6-tól 8 óráig van edzésünk, kivétel a nagy világvárosok előtti felkészülés, amikor naponta két alkalommal összesen 5 órát tréningezünk.

— És megerősítőek ezek az edzések?

— Ez attól függ, hogy az év melyik szakában vagyunk. Amikor játékos, kétkepus edzések vannak, kevésbé fáradunk el. Az alapozás időszaka számomra kicsit megerősítő, hiszen nem szeretek sokat úszni és tornászni; pedig ilyenkor a labda messze elkerüli a medencét.

— Mit vársz a világbajnokságtól és az olimpiától?

— Csapatunk két éve veretlen és véleményem szerint mind a

világbajnokságon, mind az olimpián bajnokesélyesek vagyunk. Azt mondani, hogy biztosan győzünk öngyilkosság, de érzésem szerint mindkettőt megnyerjük.

— Van-e szabad idő ennyi el-foglaltság mellett?

— Kevés, de azt úgy töltöm, mint a többi fiatal; autózgatás, zene, tánc, színház, mozi, könyvek, szeretek utazgatni és pecázn.

— Ki a példakép?

— Édesapám, aki szintén válogatott vízilabdás volt. Klub-színtén ugyan ő nem ért el annyit, mint én, viszont ami az olimpiai aranyakat illeti, van pótolni valóm. Ő kétszer nyert olimpiát, nekem erre már csak egy lehetőségem van.

— Mik a célkitűzéseid?

Szívós Isti munka közben

— Jó volna minden idők leg-több válogatottságával rendel-kezni, amire minden esélyem megvan, hiszen az eddigi lista-vezető Kárpáti György dr. 165-ször volt tagja a válogatottnak, én pedig most tartok a 154-nél. Szeretnék 200-on jóval felül len-ni, Montreálban aranyérmet nyerni, hogy ezzel valamit „be-hozzak” édesapám sikereiből.

— És most hadd legyek egy kicsit lokálpatrióta! Az utóbbi időben többször jártál Szegeden. Hogy tetszik városunk?

— Részben valahol szegedi származású vagyok, mert édes-apám ott született és járt isko-lába. Nagyon tetszik nekem az egyetemi város, a fiatalság, a hangulatos utcák. Úgy érzem, egy kicsit haza is megyek Szegedre...

SZANISZLÓ KATALIN

Sportbizottság a JATE-n

A tavalyi, pécsi I. országos fel-sőoktatási testi nevelési konfe-rencia óta történt egy s más fel-sőfokú oktatási intézményeink-ben. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a testnevelési tanszének il-letve csoportok fokozottabban építenek a testnevelés egészség-ügyi, megelőző és terápia jelentő-ségére. Ismeretes, hogy a testne-velés transzfer hatásai jól hasz-nosíthatók a honvédelmi nevelés-ben, mint a személyiség nevelésében az akaratfejlesztés-ben, valamint a jellem formálá-sában. A fentiek egyértelművé teszik a hallgatóság testedzésbe való fokozott bevonásának szük-ségességét. Az elmúlt esztendő-ben az Oktatási Minisztérium Testnevelési és Sport Össz-állása irányelvekben deklaráltá, hogy: „Az egyetemi és főiskolai hallgatók sporttevékenységük irányítását és szervezését az intézmény álla-mi vezetésével létrehozott sport-bizottság látja el. A bizottságban kapjon helyet a szakszervezet, a KISZ, a testnevelési tanszék (csoport) és a sportegyesület kép-viselete. Az egyetemi és főiskolai bázison működő a helyi sport-felügyelőségek által irányított sportegyesületek kettős funkciót töltenek be: széles körű lehetőséget biztosítanak a hallgatók nagy tömegeinek a fakultatív és szervezett sportolásra, illetve magas szintű szakmai tevékeny-séggel járulnak hozzá élsportunk fejlesztéséhez.”

illetékesebb személytől — az el-nöktől és a titkártól — kértünk tájékoztatást a bizottság tervei-ről, munkájáról.

Dr. Rácz János oktatási rektor-helyettes: — Két szempontból is időszerű volt a sportbizottság megalakulása. Egyrészt — eddig megoldatlan volt a hallgatók szervezett sportolása, másrészt pedig ilyen keretek között a tudományegyetem dolgozóinak tö-megsportját is irányítani tudjuk. Céljaink szerények, inkább mű-ködésünkkel igyekszünk majd bi-zonyítani létjogosultságunkat. En-nek szellemében össze megren-dezzük a szegedi felsőfokú okta-tási intézmények hallgatóinak bajnokságát asztalitenisz, kézilab-da, labdarúgás, kosárlabda és at-létika sportágakban. A sportbi-zottság a szerény anyagiak kon-centrációján kívül arra is jó fő-rum, hogy erősítse az egyetem és a SZEOL SC közötti kapcsolatot. Igérjük, hogy a testnevelési tan-szék mindenben és mindig szá-míthat a sportbizottság támoga-tására.

Kovács Iván, a JATE testneve-lési tanszékének vezetője: — Ke-rezni fogjuk annak lehetőségét, hogy a SZEOL hogy tudná még hathatósabban támogatni az egye-tem tömegsportját. Úgy érzem, dr. Bánáthy János, a SZEOL fő-titkára partner lesz ez irányú tö-rekvésünkben.

Ülések, munkaértekezletek

A több, mint 14 hónappal eze-lőtti pécsi konferencián azzal a jelszóval búcsúztak a megjelen-tek, hogy: „most a tűzben kell tartani a vasat!”. Egyetlen teen-dő maradt az illetékes miniszte-riumok, valamint azon szerveze-tek számára, amelyek felelősek az egyetemi és főiskolai hall-gatók testi egészségének, szellemi, fizikai egyensúlyának megterem-téséért és a diákok szabad idejé-nek okos kihasználásáért; a sür-gős cselekvési! A sportbizottságok létrehívása bizonyára új alapok-ra helyezi felsőfokú oktatási in-tézményeink hallgatóinak tested-zését. A sportbizottságok elsőd-leges feladata a hallgatói sport feltételeinek megteremtése, első-sorban az egyetemi ifjúság nagy-részt mozgósító tömegversenyek szervezése illetve lebonyolítá-sának segítése. Bizunk benne, hogy a szakszervezettel és a KISZ-szel egyetértésben az ESB irányítai fogja majd az egyetemi dolgozók sporttevékenységét és közremű-

kodik a szakszervezet által kitű-zött feladatok megoldásában — nőtorna, dolgozók gyermekeinek nyári sporttáborozása — is. A fentiekben kívül az ESB-vel szem-beni elvárás az egyetemi minősé-gi sport fejlesztése, feltételeinek javítása. E célkitűzés megvalósí-tása a bázisegyesülettel együtt-működve lehetséges. Végül em-lítjük, de nem utolsósorban az agitációs tevékenységet annak ér-dekében, hogy a hallgatók na-gyobb érdeklődést tanúsítsanak az alapsportágak — atlétika, úszás — iránt, illetve azon lehe-tőségek megteremtése, hogy mi-nél többen ismerkedhessenek meg tudományegyetemünk hallgatói és dolgozói közül a vízisportok-kal, a sízéssel és a természetjár-ással.

Dr. Rácz János oktatási rektor-helyettes: — Két szempontból is időszerű volt a sportbizottság megalakulása. Egyrészt — eddig megoldatlan volt a hallgatók szervezett sportolása, másrészt pedig ilyen keretek között a tudományegyetem dolgozóinak tö-megsportját is irányítani tudjuk. Céljaink szerények, inkább mű-ködésünkkel igyekszünk majd bi-zonyítani létjogosultságunkat. En-nek szellemében össze megren-dezzük a szegedi felsőfokú okta-tási intézmények hallgatóinak bajnokságát asztalitenisz, kézilab-da, labdarúgás, kosárlabda és at-létika sportágakban. A sportbi-zottság a szerény anyagiak kon-centrációján kívül arra is jó fő-rum, hogy erősítse az egyetem és a SZEOL SC közötti kapcsolatot. Igérjük, hogy a testnevelési tan-szék mindenben és mindig szá-míthat a sportbizottság támoga-tására.

Kovács Iván, a JATE testneve-lési tanszékének vezetője: — Ke-rezni fogjuk annak lehetőségét, hogy a SZEOL hogy tudná még hathatósabban támogatni az egye-tem tömegsportját. Úgy érzem, dr. Bánáthy János, a SZEOL fő-titkára partner lesz ez irányú tö-rekvésünkben.

Ülések, munkaértekezletek

A több, mint 14 hónappal eze-lőtti pécsi konferencián azzal a jelszóval búcsúztak a megjelen-tek, hogy: „most a tűzben kell tartani a vasat!”. Egyetlen teen-dő maradt az illetékes miniszte-riumok, valamint azon szerveze-tek számára, amelyek felelősek az egyetemi és főiskolai hall-gatók testi egészségének, szellemi, fizikai egyensúlyának megterem-téséért és a diákok szabad idejé-nek okos kihasználásáért; a sür-gős cselekvési! A sportbizottságok létrehívása bizonyára új alapok-ra helyezi felsőfokú oktatási in-tézményeink hallgatóinak tested-zését. A sportbizottságok elsőd-leges feladata a hallgatói sport feltételeinek megteremtése, első-sorban az egyetemi ifjúság nagy-részt mozgósító tömegversenyek szervezése illetve lebonyolítá-sának segítése. Bizunk benne, hogy a szakszervezettel és a KISZ-szel egyetértésben az ESB irányítai fogja majd az egyetemi dolgozók sporttevékenységét és közremű-

kodik a szakszervezet által kitű-zött feladatok megoldásában — nőtorna, dolgozók gyermekeinek nyári sporttáborozása — is. A fentiekben kívül az ESB-vel szem-beni elvárás az egyetemi minősé-gi sport fejlesztése, feltételeinek javítása. E célkitűzés megvalósí-tása a bázisegyesülettel együtt-működve lehetséges. Végül em-lítjük, de nem utolsósorban az agitációs tevékenységet annak ér-dekében, hogy a hallgatók na-gyobb érdeklődést tanúsítsanak az alapsportágak — atlétika, úszás — iránt, illetve azon lehe-tőségek megteremtése, hogy mi-nél többen ismerkedhessenek meg tudományegyetemünk hallgatói és dolgozói közül a vízisportok-kal, a sízéssel és a természetjár-ással.

Több lányt a palánkok alá!

Nem kis munka ez. S hogy a sportbizottság eleget tegyen az elvárásoknak, a tisztségviselők elkészítették az üléstervet. Ezek szerint az ESB havonta egyszer ülésezik, amikor is kijelölt napi-rendi pontokat, valamint aktuális problémákat vitatnak meg a résztvevők. A titkár vezetésével kéthetenként egy szűkebb mun-kabizottság tart majd megbeszé-léseket, amelyeknek témája a napi munka szervezése, vezetése és irányítása lesz, több mint kétezer hallgató és körülbelül ugyanilyen létszámú dolgozó testedzése érdekében.

THEKES ISTVÁN